

УДК 378.046-021.68:005.56(477.82)

С. С. Верчук,
завідувач міського методичного кабінету управління освіти
виконавчого комітету Ковельської міської ради

Координація, співпраця, партнерство

Розглядаються окремі аспекти співробітництва міського методичного кабінету з Волинським інститутом післядипломної педагогічної освіти на основі трансформування здобутків сучасної психолого-педагогічної науки в практику навчальних закладів міста.

Ключові слова: партнерство, співпраця, професійний розвиток.

Verchuk S. S. Coordination, Cooperation, Partnership.

We consider some aspects of cooperation city methodical study with Volyn In-Service Teacher Training Institute based on transforming the achievements of modern psycho-pedagogy in practice of educational institutions.

Key words: partnership, cooperation, professional development.

Якби мене попросили знайти яскраву метафору до поняття «методична робота», я б не вагалась, – космос. Безмежний, неосяжний, повсякчас новий... Щоб упевнено почувати себе в цьому просторі, варто мати сталу точку відліку, маяк із надійним сигналом. Багато років працюючи в методичній службі, ми, зрозуміло, стали досвідченими «космонавтами» і сміливо вирушаємо в будь-яку «подорож», проте з курсу збитися легко. Тому напередодні знаменної дати для усієї вчительської громади краю – 75-річчя з дня заснування Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти – хочеться з теплотою і вдячністю звернутись до наших колег, партнерів і, смію сказати, друзів з інституту, завдяки яким наш волинській «маяк» старанно працює і, незважаючи на зміни, потрясіння, реформи, надсилає нам імпульси, які мотивують до постійного розвитку.

Останнім часом у пресі, соціальних мережах, на усіх рівнях освітянської спільноти активно обговорюються питання реформування освітньої галузі, зокрема науково-методичне забезпечення професійної діяльності педагогів. Висловлюються різноманітні думки, і серед них домінуюча, що основна функція ІППО – давати вчителю ті знання, які необхідні йому в повсякденній діяльності. Важко

Із почуттям вдячності...

Найактуальніше сьогодні завдання освітян – виховати компетентну, творчу, високої громадянської свідомості й людських чеснот особистість. Зробити це може лише педагог з розвиненими творчими, дослідницькими здібностями, високим рівнем інтелектуальності, ерудованості, компетентності. І саме ввірений Вам, Петре Степановичу, Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти багато літ плідно працює над формуванням цих якостей, створює простір для спілкування та професійного зростання наших учителів.

З допомогою працівників інституту здійснюється методичний супровід інноваційного розвитку і нашого навчального закладу. За сприяння ВІППО на базі НВК № 2 м. Каменя-Каширського лише за останні чотири роки проведено обласні семінари начальників відділів і управлінь освіти (2011 р.), новопризначених керівників загальноосвітніх закладів з питань формування та розвитку творчої особистості (2012 р.), керівників методичних об'єднань учителів біології і хімії (2012 р.), світової літератури (2013 р.), завідувачів районних методичних кабінетів (2013 р.), методистів райметодкабінетів художньо-естетичного циклу (2014 р.). Вони, безперечно, сприяли зростанню інноваційного потенціалу і творчості вчителя, іміджу закладу. Творчі групи, що працюють на базі інституту, активними учасниками яких є наші вчителі англійської мови, історії, математики, фізики, – це справжні кузні їх професійної майстерності. Науково-методичний вісник «Педагогічний пошук» став мудрим порадиником кожного педагога-новатора, педагога-дослідника.

ВІППО вдало і результативно спрямовує процес підвищення кваліфікації наших педагогів на розширення інтелектуальної обізнаності, психолого-педагогічних знань, управлінської майстерності, вивчення і впровадження інновацій шляхом системних візних курсів для вчителів початкових класів, індивідуалізації процесу підвищення кваліфікації до потреб і можливостей кожного слухача. А завдяки досвіду дистанційної освіти у роботі з обдарованими дітьми наші учні – активні учасники і переможці в турнірі-олімпіаді з математики ім. М. Кравчука. І це далеко не повний перелік нашої тісної співпраці, за що велика вам вдячність.

Інституту – 75 років. Ми вітаємо Вас і Ваш колектив з ювілеєм, щиро зичимо сміливих і плідних проєктів, нових висот на освітянській ниві, невичерпних творчих сил, міцного здоров'я, відчуття повноти й неповторності життя, довгої людської пам'яті, миру і стабільності, натхнення і нових звершень в ім'я України.

З повагою
директор **Г. В. Кушницька**
та педагогічний колектив
НВК «Загальноосвітня
школа I–III ст. – гімназія» № 2
м. Каменя-Каширського

Професійним обов'язком учителя є постійне підвищення кваліфікації, удосконалення професійної компетентності. Це – головна умова творчої діяльності і зростання педагогічної майстерності. Основи для формування професійної майстерності закладають під час проходження курсів із предмета «Світова література» у ВІППО. Зустрічі з учителями-новаторами, викладачами університету, заняття з педагогіки і психології – це передбачає як засвоєння нових досягнень науки у процесі

не погодитися, адже інтенсивне реформування освіти в Україні зумовлює наполегливі пошуки шляхів трансформування освітнього процесу. Одним з проявів трансформування є інноваційні педагогічні ідеї, що передбачають якісно нові перетворення як цілісного педагогічного процесу, так і його складових, що приводять до істотного підвищення його результативності. Таким чином, ефективність навчання поліпшується завдяки проектуванню та поширенню інноваційних ідей у практичну діяльність педагогів. Проте наш досвід свідчить, що співпраця з ВІППО не тільки в площині «інститут–педагог», а й «інститут–методичний кабінет» є платформою для переведення простору регіональної освіти з режиму функціонування в режим розвитку, передумовою системних змін: послідовного, компетентного і професійного поширення інноваційних педагогічних ідей, нових підходів як до організації навчально-виховного процесу в освітніх закладах міста, так і до управління ними.

На початку 1980-х років Карл Роджерс писав: «Ми зустрічаємося із зовсім новою ситуацією в освіті, коли мета освіти, якщо ми повинні вижити, – полегшити зміни та навчання, а освіченою людиною вважається та, яка навчилася вчитися, навчилася змінюватися, яка ясно розуміє, що жодне знання не надійне...». Щоб навчити вчитися дорослих, необхідно самому вміти це робити. Самоосвіта – важливий чинник, але він ніколи не компенсує досвіду участі у тренінгах, семінарах, круглих столах тощо.

Таким безцінним досвідом для мене особисто стали навчання-тренінги, які декілька років тому були організовані В. В. Вітюк, проректором з наукової роботи, та Н. М. Ткачук, на той час завідувачем лабораторії «Сільська школа», спільно з науковцями Одеського інституту післядипломної педагогічної освіти. Знання та навички, здобуті у тісній співпраці з колегами – завідувачами РМК, методистами, директорами ЗНЗ – стали основою для впровадження тих інновацій, які змінили систему науково-методичної роботи в місті Ковелі, зокрема переорієнтувавши її на впровадження інновацій у практичну діяльність через апробацію, аналіз та рефлексію.

Серед багатьох прикладів хочу навести тільки декілька: у результаті тісної взаємодії з кафедрою управлінської діяльності було сформовано міську стратегію розвитку освіти, яка передбачає і поступовий перехід закладів з режиму функціонування в режим розвитку через удосконалення управління освітніми закладами. Коли постала вимога кожному закладу створити концепції власного розвитку, то керівники були до цього готові, адже на семінарах-практикумах, тренінгах «Стратегічний менеджмент», «Освітній менеджмент», «Діалог в освіті», «Стратегічний розвиток регіональної освіти», «Вчимося управляти змінами», «Якість освіти: проблеми і перспективи змін» отримали необхідні вміння аналізувати, коректувати та моделювати зміни, передбачати ризики й результати власних управлінських дій, уникати і долати опір змінам.

Високий рівень інноваційної готовності керівників закладів освіти зумовив дослідно-експериментальну діяльність регіонального рівня «Інновації в управлінській діяльності» в 2009–2014 рр.:

– Комунальний заклад «Навчально-виховний комплекс „Загальноосвітня школа I–III ст. № 13 – колегіум”» – «Адаптивне управління закладом нового типу».

– Комунальний заклад «Навчально-виховний комплекс „Загальноосвітня школа І–ІІІ ст. № 11 – ліцей” – «Управління закладом нового типу на основі акмеологічного підходу».

– Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу № 4 «Ромашка» – «Адаптивне управління дошкільним навчальним закладом».

Наукове керівництво здійснював доцент кафедри управлінської діяльності, кандидат політичних наук В. С. Вознюк, консультування – Л. О. Щоголева, на той час завідувач цієї кафедри. Важливо, що всі свої семінари вони проводили не тільки для працівників експериментальних закладів, а й для керівників решти шкіл та дитячих садків. Це стало своєрідним каталізатором змін, які виявились у спрямованості керівників на оновлення освітнього процесу через зміну системи управління, перегляд власних професійних позицій, намагання подолати стереотипи.

Результатом стало впровадження інновацій в систему роботи інших навчальних закладів, зокрема:

– ЗОШ № 7 – управління закладом на основі ІКТ (система планування, «Щоденник», мультимедіа в навчально-виховному процесі);

– ДНЗ № 8 – ІКТ в дошкільлі;

– ЗОШ № 8 – зміни в управлінні закладом, зумовлені змінами у напрямку його діяльності: впровадження моделі інклюзивного навчання;

– ЗОШ № 10 – зміна системи управління, зумовлена отриманням членства в асоціації Шкіл сприяння здоров'ю;

– ЗОШ № 5 – впроваджено кваліметричну модель оцінки результатів діяльності педагогів.

Заклад, який працює в інноваційному режимі, суттєво відрізняється від тих установ, метою яких є лише підтримка стабільного функціонування. Особливо сьогодні, коли в кожній школі, позашкільному та дошкільному навчальному закладі, незалежно від типу, відбуваються як часткові, модульні, так і системні інновації. У такому середовищі вчитель набуває можливості рости професійно, підвищувати свій педагогічний статус. При цьому значною мірою на рівень науково-методичного супроводу професійного розвитку педагогів м. Ковеля впливає співпраця з працівниками ВІППО, які одночасно є сполучною ланкою між наукою (теорією) та школою (практикою) під час проведення міських семінарів-практикумів. Наша вдячність за це Г. Я. Лук'янчук, Т. В. Трачук, В. О. Савошу, А. М. Луцюку.

Основою для глибокого, всебічного аналізу діяльності методичного кабінету, педагогічних колективів ЗНЗ міста є матеріали науково-дослідної лабораторії соціологічних досліджень та розвитку освіти, яку очолює Г. Д. Романчук.

Важливим досвідом співпраці та партнерства ММК Ковеля з ВІППО стала підготовка вчителів – переможців ІІ (обласного) етапу конкурсу «Учитель року» до успішної участі у всеукраїнському етапі. За те, що повірили у нас і в наших учителів, дякуємо І. В. Шинкарук, Н. Л. Червінській, О. О. Сові, С. М. Єндрущук.

Нашому інституту післядипломної педагогічної освіти сьогодні є чим пишатися: про досягнення свідчать і результати ЗНО, і різноманітні всеукраїнські рейтинги, і численні дипломи, грамоти та інші почесні відзнаки. Проте найціннішим надбанням усіх поколінь працівників установи, на мою думку, є та атмосфера довіри, взаєморозуміння та партнерства, яка панує в інституті і є безцінною складовою подальшого успішного розвитку освіти Волині.

самоосвіти, так і аналіз й осмислення власного досвіду роботи, досвіду колег. Невипадково, що після кожної нової зустрічі, почутої інформації на курсах підвищення кваліфікації, ми стверджуємо: вчитель залишається вчителем, доки самостійно навчається.

Учитель має бути різнобічно ерудованою людиною. Тому, окрім глибоких знань зі свого предмета, він отримує ґрунтовні знання з політики, економіки, філософії, права, літератури, мистецтва, сучасних досягнень науки і техніки. Лекції, практичні заняття, тренінги, відверті розмови сприяють створенню комфортних умов для взаємодії викладачів та слухачів. Приємно усвідомлювати, що після такої курсової підготовки вчитель отримує енциклопедичні знання, які допоможуть працювати з батьками учнів, які мають різну освіту, відповідати на різноманітні запитання школярів і відповідно стати цікавими співрозмовниками з колегами.

Особисто мені курси підвищення кваліфікації дають поштовх до вміння мислити творчо, орієнтуватися в інформаційному середовищі, аналізувати результати діяльності та практично використовувати їх у роботі, продовжувати створювати власні проекти і презентації.

Через добре налагоджену роботу курси сприяють формуванню самої особистості учителя: це полягає у здатності приймати нестандартні рішення. Саме такі фахові зустрічі через 5 років допомагають зрозуміти, що навчати творчості вчителя можна і потрібно. Але кожен педагог повинен збагачувати себе сам, формувати свій світогляд, виховувати свої почуття для того, щоб бути просто хорошим вчителем.

Т. Р. Малесик,
спеціаліст вищої категорії,
учитель світової літератури
і російської мови ЗОШ І–ІІІ ст. № 1
ім. І. Я. Франка м. Горохів